

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІФННІМ
Галина ДЯХОВИЧ

« » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з НІР ЗУНУ
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни “ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА”

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність – 051 Економіка

освітньо-професійна програма – Міжнародна економіка

Кафедра міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг КПЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	1	30	30	4	8	78	150	2

9.07.2023
[Signature]

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка», затвердженої Вченою радою ЗУНУ від 23 червня 2023 р., протокол № 10.

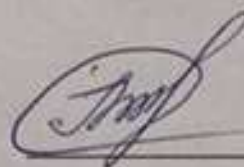
Робочу програму склала, к.е.н., доцент

Тетяна САБЕЦЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту ІФННІМ ЗУНУ, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор

Ірина БІЛЕЦЬКА

Розглянуто та схвалено на засіданні групи забезпечення спеціальності 051 «Економіка», протокол № _____ від _____ р.

Голова групи забезпечення спеціальності, д.е.н., професор

Віктор КОЗІЮК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА”

1. Опис дисципліни “Економіка підприємства”

Дисципліна «Економіка підприємства»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки	Статус дисципліни: нормативна дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	спеціальність 051 Економіка	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 1</i>
Кількість змістових модулів – 2	освітньо-професійна програма Міжнародна економіка	Лекції: <i>Денна – 30 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 30 год.</i>
Загальна кількість годин: <i>Денна – 150 год.</i>	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 78 год.</i> Тренінг, КПІЗ – 8 год. Індивідуальна робота: <i>Денна – 4 год.</i>
		Вид підсумкового контролю – екзамен

2.1. Мета і завдання дисципліни “Економіка підприємства”

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою дисципліни “Економіка підприємства” є формування у студентів здатності самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств. Мета курсу полягає у вивченні питань економічної діяльності підприємства, а саме – ефективного використання обмежених виробничих ресурсів і управління ними в умовах виробничої діяльності конкретного підприємства з метою досягнення прибутку.

2.2. Завдання вивчення дисципліни.

Завдання вивчення дисципліни “Економіка підприємства” полягає у вивченні господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємствами. Зокрема:

- оволодіння знаннями теоретичних та методологічних основ економіки;
- одержання знань щодо сутності основних понять економіки підприємств;
- вивчення таких економічних категорій як матеріальні та нематеріальні активи підприємства, продуктивність праці, собівартість продукції, прибуток, рентабельність та інших показників ефективності роботи підприємств;
- вивчення методичних та методологічних основ моделювання ефективності роботи підприємства в умовах переходу до ринку і при ринковій економіці.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

Для освітньо-професійної програми *“Міжнародна економіка”* спеціальності *“Економіка”*:

1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.
3. Здатність аналізувати та розв’язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.
4. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
5. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб’єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення дисципліни “Економіка підприємства” базується на знаннях, отриманих при вивченні таких фундаментальних дисциплін як “Економічна теорія”, “Правознавство”, “Мікроекономіка”, “Макроекономіка”, “Фінанси”, “Гроші та кредит”. Одночасно вказана дисципліна є базовою відносно таких предметів, як “Організація виробництва”, “Планування і контроль на підприємстві”, “Потенціал підприємства”, “Бізнес-планування”.

2.5. Результати навчання.

Для освітньо-професійної програми *“Міжнародна економіка”* спеціальності *“Економіка”*:

1. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
2. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб’єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності.
3. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
4. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
5. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

3. Програма навчальної дисципліни “Економіка підприємства”

Змістовий модуль 1.

Підприємство в сучасній системі господарювання. Ресурсне забезпечення діяльності підприємств

Тема 1. Предмет, методологія і зміст курсу “Економіка підприємства”

Предмет курсу “Економіка підприємства”. Джерела і завдання курсу. Зв'язок курсу з іншими дисциплінами. Методологія вивчення курсу. Зміст курсу. Значення дисципліни в підготовці економістів вищої кваліфікації.

Об'єкт вивчення курсу – підприємство та його місце в національній економіці. Суспільний поділ праці та формування галузей. Галузева структура та показники, що її характеризують. Міжгалузевий баланс та забезпечення пропорційного розвитку економіки.

Література: 1, 6, 8, 17, 19, 23, 25, 27, 29.

Тема 2. Теорії підприємств і основи підприємництва

Підприємство як суб'єкт ринкової економіки, його риси. Місія та цілі функціонування підприємства. Основні напрямки діяльності підприємства. Теорія фірми Р. Коуза.

Теорії (концепції) підприємства: неокласична теорія, інституціональна концепція, еволюційна теорія, підприємницька модель, концепція агентської моделі підприємства, теорія “виживання”, інтеграційна концепція, концепція підприємства – “відкритої” матеріально-речової і соціально-економічної системи.

Принципи, форми і типи підприємницької діяльності. Законодавче забезпечення підприємництва. Підприємницькі договори (контракти, угоди): структура і порядок укладання. Загальні і специфічні умови договору. Партнерські зв'язки та угоди. Міжнародний бізнес: поняття, суб'єкти, типи та види. Форми зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Спільні підприємства та проблеми їх розвитку в Україні.

Література: 1, 2, 5, 8, 9, 14, 17, 19, 20, 25, 27.

Тема 3. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

Види та організаційно-правові форми функціонування підприємств. Класифікація підприємств за певними ознаками. Організаційно-правові форми підприємств. Створення підприємства та правові основи його функціонування. Господарський кодекс України: основні положення. Статут підприємства. Засновницький договір. Колективний договір.

Класифікація підприємств. Види господарських товариств. Установчі документи господарських товариств. Виробничі об'єднання підприємств і організацій, порядок їх утворення, функції та мета. Характеристика добровільних та інституційних об'єднань (асоціації, консорціуми, концерни, корпорації, фінансово-промислові групи, холдинги тощо).

Література: 2, 3, 5, 8, 13, 15, 18, 24, 26, 28, 31.

Тема 4. Зовнішнє середовище господарювання підприємства

Середовище діяльності підприємства, його структура. Основні підходи до розуміння середовища господарської організації. Внутрішнє середовище підприємства.

Зовнішнє середовище функціонування підприємства. Макросередовище господарювання підприємства, його чинники: економічні, політико-правові, ринкові, міжнародні, соціальні, науково-технічні. Мікросередовище господарювання підприємства, його елементи. Модель “галузевої конкуренції” М. Портера.

Вплив чинників зовнішнього середовища на діяльність підприємства. Призначення, зміст та особливості аналізу зовнішнього середовища підприємства. Моніторинг зовнішнього середовища підприємства. Сканування зовнішнього середовища підприємства.

Література: 1, 3, 6, 9, 11, 14, 16, 27, 28.

Тема 5. Структура та управління підприємством

Структура підприємства. Поняття та елементний склад виробничої структури підприємства. Види виробничих структур підприємства. Загальна структура підприємства.

Поняття, принципи та шляхи управління суб'єктами господарювання вдосконалення. Поняття і класифікації методів управління. Характеристика методів управління.

Типи організаційних структур управління: лінійні, функціональні, штабні, матричні, (програмно-цільові), дивізійні.

Література: 4, 6, 8, 9, 10, 17, 19, 24, 26, 29, 30.

Тема 6. Ринок і продукція

Поняття і характеристика ринкового типу господарювання. Функції ринку. Структура, види ринків. Принципи поведінки суб'єктів господарювання на ринку.

Ідентифікація типу ринкової структури. Особливості поведінки підприємства на ринках досконалої і монополістичної конкуренції, олігополії та монополії. Діагностика ринкової влади підприємства. Аналіз еластичності попиту та її впливу на діяльність підприємства.

Ринкова інфраструктура, її складові елементи. Фондова і товарна біржі. Біржа робочої сили. Фінансово-кредитні посередники. Небанківські фінансові інститути. Формування ринкової інфраструктури в Україні.

Література: 4, 6, 7, 9, 12, 17, 26, 27, 31.

Тема 7. Планування діяльності підприємства

Основні принципи і методи планування. Система планів виробничої діяльності та порядок їх розробки. Види планів: стратегічні, тактичні, оперативні, бізнес-плани.

Суть і основні етапи стратегічного планування. Характеристика бізнес-планування: суть і призначення. Структура бізнес-плану. Особливості тактичного планування на підприємстві. Основні розділи та показники тактичних планів. Система оперативного планування діяльності виробничих підрозділів підприємства та шляхи її вдосконалення.

Планування обсягу випуску продукції (виробничої програми) підприємства. Номенклатура й асортимент продукції. Показники виробничої програми: валова, товарна, реалізована, чиста продукція. Обґрунтування виробничої програми.

Література: 3, 7, 8, 10, 11, 17, 19, 13, 25, 29.

Тема 8. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

Кадри підприємства, їх склад і структура. Категорії персоналу підприємства: робітники, службовці, спеціалісти, керівники. Класифікація персоналу за професіями та кваліфікацією. Характеристика робітників за рівнем кваліфікації.

Розрахунок чисельності працівників на підприємстві. Планування дійсного фонду робочого часу працівника. Методи визначення чисельності основних робітників за: трудомісткістю виробничої програми, нормами обслуговування, нормами виробітку. Розрахунок чисельності допоміжних робітників. Визначення чисельності керівників, спеціалістів і службовців. Показники руху кадрів на підприємстві.

Продуктивність праці та її вимірники: натуральні, трудові та вартісні. Планування росту продуктивності праці за техніко-економічними факторами. Резерви росту продуктивності праці.

Поняття, види і шляхи росту заробітної плати. Основні принципи організації оплати праці та її функції. Державне регулювання оплати праці та соціального захисту.

Тарифна система оплати праці. Форми і системи оплати праці. Використання колективної системи оплати праці. Безтарифна система оплати праці. Характеристика контрактної системи оплати праці. Ефективність використання системи участі працівників підприємств у прибутках. Формування фонду оплати праці на підприємстві.

Мотивація як засіб стимулювання людей до ефективної діяльності. Вимоги до системи мотивації оплати праці. Методи мотивації праці на підприємстві.

Література: 3, 8, 9, 19, 24, 25, 28, 30.

Тема 9. Капітал підприємства

Сутність та види капіталу підприємства. Основний та оборотний капітал.

Поняття, класифікація, структура основних фондів, їх роль в розширеному відтворенні. Облік і оцінка основних фондів. Види та показники зношування основних фондів. Форми

запобігання фізичному зношенню основних фондів – ремонт, модернізація, заміна. Види ремонту і порядок його фінансування. Амортизація основних фондів. Норми амортизації. Напрямки відтворення основних фондів. Розширене відтворення основних фондів. Система показників ефективності відтворення та використання основних фондів.

Поняття, матеріальний склад і структура оборотних фондів підприємства. Система показників використання матеріальних ресурсів: матеріаловіддача та матеріаломісткість продукції. Нормування витрат матеріальних ресурсів.

Загальна характеристика та нормування оборотних коштів. Розрахунок нормативів оборотних засобів у виробничих запасах, незавершеному виробництві, витратах майбутніх періодів, залишках готової продукції на складі. Методика розрахунку показників ефективності використання оборотних коштів: коефіцієнт оборотності (завантаження), тривалість одного обороту. Шляхи покращення використання оборотних коштів.

Поняття і види нематеріальних ресурсів підприємства. Характеристика об'єктів промислової та інтелектуальної власності. Інші нематеріальні ресурси: “ноу-хау”, раціоналізаторські пропозиції, гудвіл фірми.

Нематеріальні активи – юридично оформлені права користування об'єктами промислової й інтелектуальної власності; їх вартісна оцінка і строки зношування.

Література: 3, 7, 8, 10, 11, 17, 19, 13, 25, 29.

Тема 10. Інвестиції

Поняття, характеристика та роль інвестицій у відтворенні виробничого потенціалу підприємства. Склад інвестицій підприємства. Внутрішні та зовнішні джерела інвестування. Різновиди та структура реальних (виробничих) інвестицій (капіталовкладень). Планування виробничих інвестицій. Джерела фінансування капітальних вкладень. Роль фінансових інвестицій. Види цінних паперів, порядок їх випуску й обігу.

Методика оцінки ефективності виробничих інвестицій. Абсолютна і порівняльна ефективність виробничих інвестицій (капіталовкладень). Особливості визначення і показники ефективності використання різних видів цінних паперів.

Сукупність чинників, що впливають на рівень ефективності інвестицій. Основні шляхи підвищення ефективності використання капітальних вкладень.

Література: 3, 8, 9, 19, 24, 25, 28, 30.

Змістовий модуль 2.

Технічна база та організація виробництва. Результати та ефективність виробництва. Антикризова система господарювання

Тема 11. Інноваційна діяльність

Поняття, характеристика й види інноваційних процесів та їх реалізація на підприємстві. Класифікація нововведень. Методика визначення економічної ефективності впровадження нової техніки (технічних нововведень). Економічний ефект на витратах виробництва нової техніки. Сумарний (народногосподарський) і комерційний (внутрішньогосподарський) ефекти від впровадження нової техніки. Розрахунок річного економічного ефекту від впровадження технічних нововведень.

Організаційний прогрес як узагальнюючий фактор використання організаційних, економічних і соціальних нововведень. Об'єкти організаційного прогресу: організація виробництва і праці, соціальні і правові відносини. Основні напрямки організаційного прогресу. Особливості оцінки ефективності організаційних нововведень.

Література: 2, 3, 5, 9, 12, 16, 18, 21, 25, 28.

Тема 12. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства

Характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Лізинг як форма оновлення технічної бази виробництва. Формування і використання виробничої потужності підприємства. Методи визначення виробничої потужності. Використання економіко-математичних методів при плануванні покращення використання основних фондів і виробничих потужностей.

Література: 6, 8, 12, 14, 15, 17, 26, 28, 31.

Тема 13. Організація виробництва і забезпечення якості продукції

Поняття і принципи організації виробничого процесу. Організаційні типи виробництва (одиночне, середнє, масове), їх техніко-економічна характеристика: розміщення робочих місць, кваліфікація кадрів, тип обладнання тощо. Ефективність організаційних типів виробництва.

Поняття і класифікація методів організації виробничого процесу (індивідуальний, партійний, поточний). Загальна характеристика потокового виробництва. Класифікація поточкових ліній. Розрахунок основних параметрів поточкових ліній.

Організація виробничого процесу в часі. Поняття та структура виробничого циклу. Види руху предметів праці у виробництві. Розрахунок тривалості виробничого циклу.

Поняття і визначення рівня конкурентоспроможності продукції. Поняття “якість продукції”. Показники і вимірники якості продукції. Системи управління якістю продукції. “Петля” якості. Методи контролю якості продукції.

Поняття і принципи стандартизації продукції. Вітчизняні стандарти. Економічне значення сертифікації продукції. Види сертифікації: обов'язкова і добровільна. Міжнародні системи стандартизації і сертифікації продукції.

Література: 5, 9, 10, 14, 26, 29, 31.

Тема 14. Витрати на виробництво та реалізацію продукції

Поняття і класифікація витрат на виробництво та реалізацію продукції. Поняття і методика розрахунку кошторису витрат на виробництво. Калькулювання витрат на виробництво продукції. Об'єкти калькулювання й калькуляційна одиниця. Методика обчислення окремих статей калькуляції. Шляхи зниження поточних витрат в розрахунку на одиницю продукції. Техніко-економічні фактори зниження поточних витрат.

Економічний зміст, функції і види цін на продукцію підприємства, сфери їх застосування. Методи встановлення цін: собівартість плюс прибуток; забезпечення фінансованої величини прибутку; за рівнем поточних цін (конкуренції); за рівнем попиту. Державне регулювання ціноутворення. Шляхи вдосконалення ціноутворення в Україні.

Література: 2, 6, 8, 15, 19, 24, 28.

Тема 15. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

Виручка від реалізації продукції і дохід підприємства. Прибуток як основний показник діяльності підприємства, джерела його формування. Типова схема формування прибутку підприємства. Показники прибутку, їх розрахунок. Рівень прибутковості підприємств різних галузей економіки України.

Рентабельність – відносний показник ефективності діяльності підприємства. Показники рентабельності та їх розрахунок. Шляхи підвищення рентабельності на підприємствах різних галузей економіки України.

Суть і методичні підходи до оцінки загального фінансово-економічного стану підприємства. Методика розрахунку показників фінансового стану підприємства: прибутковості, ліквідності, оборотності, фінансової стійкості.

Загальна методологія вимірювання ефективності виробництва. Види ефективності (економічна і соціальна; локальна і народногосподарська; первісна і мультиплікаційна; абсолютна і порівняльна). Система показників ефективності виробництва. Оцінка соціальної ефективності виробництва. Класифікація факторів зростання ефективності виробництва: внутрішні і зовнішні.

Література: 1, 5, 8, 12, 19, 27, 29.

Тема 16. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація

Характеристика та аналіз бізнес-процесів підприємства. Визначення і структура бізнес-процесів. Основні характеристики бізнес-процесів: вхід, вихід, виконавці, керівники, клієнти. Основні категорії, класифікація, якісні і кількісні параметри бізнес-процесів. Моделювання бізнес-процесів підприємства.

Реінжиніринг бізнес-процесів – умова підвищення конкурентоспроможності підприємства. Точкове покращення бізнес-процесів, комплексна трансформація підприємства (комплексне покращення бізнес-процесів), створення і підтримка системи безупинних покращень результативності бізнесу.

Бенчмаркінг як інструмент впровадження кращої практики ведення бізнесу і досягнення максимальної результативності підприємницької діяльності.

Система виживання підприємства в ринкових умовах господарювання. Комплексна трансформація підприємства, етапи її здійснення.

Сутність, характеристика реструктуризації підприємства, як найрадикальнішого заходу виходу з економічної кризи та стабілізації виробництва. Види реструктуризації. Форми реструктуризації: конверсія, розукрупнення і диверсифікація виробництва. Реструктуризація підприємства на основі оцінки ринкової вартості. Використання підходу Мак-Кінсі до оцінки вартості бізнесу підприємства у процесі його реструктуризації. Алгоритм проведення реструктуризації та характеристика його елементів. Ключові дії в процесі розроблення концепції реструктуризації. Вітчизняний і зарубіжний досвід реструктуризації підприємств (організацій).

Література: 1, 5, 7, 12, 13, 15, 24, 25, 29.

Тема 17. Економічна безпека та антикризова діяльність

Сутність, мета та функціональні цілі економічної безпеки підприємства. Джерела негативних впливів на економічну безпеку підприємства. Структурні елементи і схеми організації економічної безпеки.

Методологія оцінки рівня економічної безпеки. Аналіз та оцінка досягнутого рівня економічної безпеки. Основні напрями організації економічної безпеки за окремими функціональними складовими.

Служба безпеки підприємства: принципи організації та ключові завдання. Функції, об'єкти та управління безпекою підприємства.

Особливості управління ризиками господарської діяльності. Структурна схема ризик-менеджменту. Процес управління ризиками господарської діяльності на підприємстві. Методи і процедури зниження ступеня ризику. Організація системи антикризових заходів на підприємстві.

Суть і мета санації підприємства. Державна політика підтримання проведення санації підприємств. Практика і ефективність санації в Україні.

Кризова ситуація і банкрутство. Причина і симптоми банкрутства Контроль за ознаками банкрутства та його попередження. Процедура оголошення банкрутства в засобах масової інформації. Процес ліквідації збанкрутілого підприємства. Управління майном боржника. Тривалість процесу ліквідації підприємства-банкрута. Форми ліквідації підприємств-банкрутів.

Література: 1, 5, 8, 12, 18, 25, 30.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни “Економіка підприємства”

(денна форма навчання)

№		Кількість годин					Контроль-ні заходи
		Лекції	Практичні заняття	ІРС	Тренінг, КПЗ	Самостійна робота	
<i>Змістовий модуль 1. Підприємство в сучасній системі господарювання. Ресурсне забезпечення діяльності підприємств</i>							
1	Предмет, методологія і зміст курсу “Економіка підприємства”	1	1	1	1	4	Усне опитування, тести
2	Теорії підприємств і основи підприємництва	1	1			4	
3	Види підприємств, їх організаційно-правові форми	2	2			4	
4	Зовнішнє середовище господарювання підприємств	2	2			4	
5	Структура та управління підприємством	2	2			4	
6	Ринок і продукція	2	2			4	
7	Планування діяльності підприємства	2	2	1	1	4	Усне опитування, тести, задачі
8	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	2	2			6	
9	Капітал підприємства	2	2			6	
10	Інвестиції	2	2			4	
<i>Змістовий модуль 2. Технічна база та організація виробництва. Результати та ефективність виробництва. Антикризова система господарювання</i>							
11	Інноваційна діяльність	1	1	1	1	4	Усне опитування, тести, задачі
12	Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	1	1			4	
13	Організація виробництва і забезпечення якості продукції	2	2			6	
14	Витрати на виробництво та реалізацію продукції	2	2	1	1	6	
15	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	2	2			6	
16	Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація	2	2			4	
17	Економічна безпека та антикризова діяльність	2	2			4	
Разом		30	30	4	8	78	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття №1

Тема: *Теорії підприємств і основи підприємництва. Види підприємств, їх організаційно-правові форми*

Мета: розглянути поняття підприємства і його основними концепціями, розкрити сутність, принципи і форми підприємницької діяльності, а також ознайомитися зі змістом понять: підприємницькі договори, партнерські зв'язки, міжнародний бізнес; вивчити види підприємств і їх об'єднань, розглянути правові основи функціонування підприємств в Україні.

Питання для обговорення:

1. Підприємство (фірма) як суб'єкт ринкової економіки, його основні риси.
 2. Основні теорії (концепції) підприємства.
 3. Сутність, принципи, форми і типи підприємницької діяльності. Законодавче забезпечення підприємництва.
 4. Підприємницькі договори (контракти, угоди): структура і порядок укладання. Партнерські зв'язки та угоди.
 5. Міжнародний бізнес: поняття, суб'єкти, типи та види. Форми зовнішньоекономічної діяльності підприємств.
 6. Класифікація підприємств.
 7. Добровільні та інституціональні об'єднання підприємств.
 8. Правові основи функціонування підприємств в Україні.
- Література: 1, 6, 8, 17, 19, 23, 25, 27, 29.

Практичне заняття №2

Тема: *Зовнішнє середовище господарювання підприємства*

Мета: розглянути зовнішнє макро- та мікросередовище підприємства, а також вплив чинників зовнішнього оточення на діяльність господарюючих суб'єктів.

Питання для обговорення:

1. Середовище діяльності підприємства, його структура.
 2. Зовнішнє макросередовище господарювання підприємства, його чинники.
 3. Зовнішнє мікросередовище господарювання підприємства, його елементи. Модель “галузевої конкуренції” М. Портера.
 4. Вплив чинників зовнішнього середовища на діяльність підприємства.
 5. Призначення, зміст та особливості аналізу зовнішнього середовища підприємства.
- Література: 1, 2, 5, 8, 9, 14, 17, 19, 20, 25, 27.

Практичне заняття №3

Тема: *Структура та управління підприємством*

Мета: ознайомитися із особливостями побудови виробничої та загальної структури підприємства, розглянути сутність управління підприємством, його принципи та методи, розкрити основні типи організаційних структур управління.

Питання для обговорення:

1. Структура підприємства.
 2. Поняття та елементний склад виробничої структури підприємства. Види виробничих структур підприємства.
 3. Поняття, принципи та шляхи управління суб'єктами господарювання вдосконалення.
 4. Поняття і класифікації методів управління.
 5. Типи організаційних структур управління.
- Література: 2, 3, 5, 8, 13, 15, 18, 24, 26, 28, 31.

Практичне заняття №4

Тема: *Ринок і продукція*

Мета: ознайомитися з особливостями ринкового типу господарювання, функціями та структурою ринку, розглянути різні типи ринкових структур та визначити особливості поведінки підприємств на різних типах ринків.

Питання для обговорення:

1. Поняття і характеристика ринкового типу господарювання. Функції і структура ринку.
2. Види ринків. Принципи поведінки суб'єктів господарювання на ринку.
3. Ідентифікація типу ринкової структури.
4. Характеристика вхідних та вихідних бар'єрів, оцінка можливості їх подолання.
5. Особливості поведінки підприємства на ринках досконалої і монополістичної конкуренції, олігополії та монополії. Діагностика ринкової влади підприємства.
6. Ринкова інфраструктура, її складові. Формування ринкової інфраструктури в Україні.
Література: 1, 3, 6, 9, 11, 14, 16, 27, 28.

Практичне заняття №5

Тема: *Планування діяльності підприємства*

Мета: розглянути суть та особливості планування на підприємстві, ознайомитися із системою планів підприємства, їх видами, структурою та процесами формування.

Питання для обговорення:

1. Сутність, принципи та методи планування. Система планів виробничої діяльності.
2. Суть і основні етапи стратегічного планування.
3. Характеристика бізнес-планування: суть і призначення. Структура бізнес-плану.
4. Особливості тактичного планування на підприємстві. Структура тактичного плану.
5. Система оперативного планування діяльності виробничих підрозділів підприємства та шляхи її вдосконалення.
6. Планування обсягу випуску продукції (виробничої програми) підприємства. Показники виробничої програми.
7. Обґрунтування виробничої програми.
Література: 4, 6, 8, 9, 10, 17, 19, 24, 26, 29, 30.

Практичне заняття №6

Тема: *Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці*

Мета: розкрити економічний зміст категорії персонал підприємства, його класифікацію, ознайомитися із методикою розрахунку чисельності працівників та планування фонду робочого часу працівника, розглянути поняття продуктивності праці, мотивації персоналу та оплати праці.

Питання для обговорення:

1. Персонал підприємства, його склад і структура. Категорії персоналу підприємства
2. Класифікація персоналу за професіями та кваліфікацією. Характеристика робітників за рівнем кваліфікації
3. Розрахунок чисельності працюючих на підприємстві. Планування дійсного фонду робочого часу працівника
4. Показники руху кадрів на підприємстві
5. Продуктивність праці та її вимірники: натуральні, трудові та вартісні
6. Планування росту продуктивності праці за техніко-економічними факторами. Резерви росту продуктивності праці
7. Поняття, види і шляхи росту заробітної плати. Функції оплати праці та їх реалізація
8. Державне регулювання оплати праці і соціального захисту. Мінімальна заробітна плата
9. Тарифна система оплати праці, її елементи.
10. Форми і системи оплати праці
11. Безтарифна система оплати праці
12. Використання колективної та контрактної систем оплати праці. Система участі працівників підприємств у прибутках
13. Формування фонду оплати праці на підприємстві
14. Мотивація як процес стимулювання людей до ефективної діяльності. Методи мотивації праці на підприємстві
Література: 4, 6, 7, 9, 12, 17, 26, 27, 31.

Практичне заняття №7

Тема: Капітал підприємства

Мета: розглянути сутність капіталу підприємства, поняття і структуру основних фондів, їх облік оцінку, зношування та амортизацію, показники відтворення і ефективності використання; ознайомитися з економічними категоріями оборотні фонди, оборотні кошти, матеріальні ресурси, їх складом структурою, методикою нормування та показниками ефективності використання; розкрити поняття нематеріальних ресурсів і нематеріальних активів підприємства.

Питання для обговорення:

1. Сутність та види капіталу підприємства
 2. Поняття, класифікація і структура основних фондів, їх роль в розширеному відтворенні
 3. Облік та оцінка основних фондів
 4. Види та показники зношування основних фондів
 5. Амортизація основних фондів, норми та методи амортизації. Утворення і використання фонду амортизаційних відрахувань
 6. Ремонт основних фондів, види ремонтів
 7. Розширене відтворення основних фондів
 8. Система показників ефективності відтворення та використання основних фондів. Шляхи підвищення ефективності використання і основні напрямки інтенсифікації відтворення основних фондів
 9. Поняття, матеріальний склад і структура оборотних засобів підприємства
 10. Система показників використання матеріальних ресурсів. Нормування витрат матеріальних ресурсів. Резерви зниження матеріаломісткості продукції
 11. Нормування оборотних засобів (оборотних коштів), методи розрахунку нормативів оборотних засобів
 12. Розрахунок нормативів оборотних засобів у виробничих запасах, незавершеному виробництві, витратах майбутніх періодів, залишках готової продукції на складі
 13. Методика розрахунку показників ефективності використання оборотних коштів. Шляхи покращення використання оборотних коштів
 14. Поняття і види нематеріальних ресурсів підприємства
 15. Нематеріальні активи підприємства
- Література: 3, 7, 8, 10, 11, 17, 19, 13, 25, 29.

Практичне заняття №8

Тема: Інвестиції

Мета: розкрити економічний зміст поняття інвестиції та їх основні види, розглянути суть і структуру виробничих і фінансових інвестицій, ознайомитися із методикою оцінки ефективності виробничих і фінансових інвестицій.

Питання для обговорення:

1. Поняття, характеристика та роль інвестицій у відтворенні виробничого потенціалу підприємства
 2. Види інвестицій підприємства, їх характеристика
 3. Сутність та структура реальних (виробничих) інвестицій (капіталовкладень). Джерела фінансування виробничих інвестицій
 4. Сутність і роль фінансових інвестицій. Види цінних паперів, порядок їх випуску і обігу
 5. Оцінка економічної ефективності виробничих та фінансових інвестицій
- Література: 3, 8, 9, 19, 24, 25, 28, 30.

Практичне заняття №9

Тема: Інноваційна діяльність

Мета: розкрити економічну суть та види інноваційних процесів на підприємстві, розглянути поняття наукового і організаційного прогресу, ознайомитися із методикою визначення економічної ефективності реалізації інноваційних проектів

Питання для обговорення:

1. Поняття, характеристика та види інноваційних процесів, їх реалізація на підприємстві
 2. Науково-технічний прогрес, його форми і напрями
 3. Поняття та методика визначення економічної ефективності впровадження нової техніки (технічних нововведень)
 4. Розрахунок сумарного (народногосподарського) і комерційного (внутрішньогосподарського) ефектів від впровадження нової техніки
 5. Організаційний прогрес як узагальнюючий фактор використання організаційних, економічних і соціальних нововведень, його об'єкти і напрями
- Література: 2, 3, 5, 9, 12, 16, 18, 21, 25, 28.

Практичне заняття №10

Тема: *Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства*

Мета: ознайомитися з особливостями формування техніко-технологічної бази виробництва, розглянути поняття виробничої потужності підприємства, особливості її формування і використання.

Питання для обговорення:

1. Характеристика техніко-технологічної бази виробництва
 2. Лізинг як форма оновлення технічної бази виробництва
 3. Виробнича потужність і фактори, що на неї впливають
 4. Формування та використання виробничої потужності підприємства
 5. Методи визначення виробничої потужності
- Література: 6, 8, 12, 14, 15, 17, 26, 28, 31.

Практичне заняття №11

Тема: *Організація виробництва і забезпечення якості продукції*

Мета: розкрити поняття і принципи організації виробничого процесу, розглянути організаційні типи виробництва і організацію виробничого процесу в часі, ознайомитися із категоріями якості продукції, її стандартизація і сертифікація.

Питання для обговорення:

1. Поняття і принципи організації виробничого процесу. Класифікація виробничих процесів
 2. Організаційні типи виробництва, їх техніко-економічна характеристика
 3. Поняття і класифікація методів організації виробничого процесу
 4. Загальна характеристика потокового виробництва
 5. Організація виробничого процесу в часі
 6. Поняття якості продукції, показники та методи оцінки якості
 7. Управління якістю продукції
 8. Стандартизація продукції. Вітчизняні стандарти
 9. Економічне значення сертифікації продукції. Види сертифікації
 10. Шляхи підвищення якості продукції
- Література: 5, 9, 10, 14, 26, 29, 31.

Практичне заняття №12

Тема: *Витрати на виробництво та реалізацію продукції*

Мета: розкрити економічний зміст понять витрати виробництва і собівартість продукції, їх структуру, порядок формування та калькулювання; розглянути економічний зміст, функції і види цін на продукцію, а також методи їх встановлення.

Питання для обговорення:

1. Поняття витрат та собівартості продукції
2. Класифікація витрат і структура собівартості
3. Управління витратами на підприємстві
4. Методи визначення собівартості продукції.
5. Калькулювання витрат на виробництво продукції. Об'єкти калькулювання й калькуляційна одиниця

6. Шляхи зниження витрат в розрахунку на одиницю продукції
 7. Економічний зміст, функції і види цін
 8. Методи встановлення цін. Шляхи вдосконалення ціноутворення в Україні
- Література: 2, 6, 8, 15, 19, 24, 28.

Практичне заняття №13

Тема: *Фінансово-економічні результати діяльності підприємства*

Мета: розкрити економічний зміст і порядок формування основних фінансово-економічних показників діяльності підприємства, засвоїти методiku оцінки фінансового стану підприємства, ознайомитися з поняттям ефективності виробництва і чинниками її підвищення.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика фінансової діяльності підприємства
2. Прибутковість (дохідність) підприємства
3. Рентабельність продукції та ресурсів
4. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства
5. Сутнісна характеристика та вимірювання ефективності виробництва
6. Чинники підвищення ефективності виробництва

Література: 1, 5, 8, 12, 19, 27, 29.

Практичне заняття №14

Тема: *Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація*

Мета: розкрити економічний зміст понять моделювання та реінжиніринг бізнес-процесів, бенчмаркінг і трансформація підприємства, ознайомитися із суттю та особливостями проведення реструктуризації підприємства.

Питання для обговорення:

1. Характеристика та аналіз бізнес-процесів підприємства
2. Моделювання бізнес-процесів підприємства
3. Реінжиніринг бізнес-процесів
4. Бенчмаркінг як інструмент підвищення ефективності підприємницької діяльності
5. Комплексна трансформація підприємства, етапи її здійснення
6. Сутність і характеристика реструктуризації підприємства. Види та форми реструктуризації
7. Алгоритм проведення реструктуризації та характеристика його елементів
8. Вітчизняний і зарубіжний досвід реструктуризації підприємств

Література: 1, 5, 7, 12, 13, 15, 24, 25, 29.

Практичне заняття №15

Тема: *Економічна безпека та антикризова діяльність*

Мета: засвоїти поняття економічної безпеки підприємства, її сутність, мету, структуру, схему організації і оцінку досягнутого рівня, розкрити поняття санації і банкрутства підприємства.

Питання для обговорення:

1. Сутність, мета та функціональні цілі економічної безпеки підприємства
2. Структурні елементи і схема організації економічної безпеки
3. Аналіз та оцінка досягнутого рівня економічної безпеки
4. Служба безпеки підприємства. Принципи організації та ключові завдання
5. Суть і мета санації підприємства
6. Причини і симптоми банкрутства
7. Контроль за ознаками банкрутства та його попередження
8. Організація і наслідки ліквідації збанкрутілих підприємств. Форми ліквідації підприємств-банкрутів

Література: 1, 5, 8, 12, 18, 25, 30.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ “ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА”

Метою виконання комплексного практичного індивідуального завдання з курсу “Економіка підприємства” є підвищення рівня теоретичних знань студентів і навичок використання їх у практичній діяльності. Завданнями виконання КПЗ є:

- опанування студентами навчального матеріалу і засвоєння теоретичних знань;
- формування у студентів здатності самостійно логічно мислити та правильно викладати засвоєний матеріал;
- набуття студентами вмінь виконувати завдання з проведення розрахунків, розв’язувати проблемні ситуації згідно з поданими до них рекомендаціями, а також здійснювати самоконтроль своїх знань;
- засвоєння методів техніко-економічних та планових розрахунків.

За змістом КПЗ є письмовою формою комплексної практичної роботи студентів, які опираючись на теоретичні знання і практичні вміння з дисципліни, складають план написання роботи, формують список літератури з теми, в тому числі і періодичної, використовують статистичний матеріал та звітно-аналітичну інформацію підприємств та оформляють текст згідно передбачених вимог.

Комплексне практичне індивідуальне завдання складається із двох частин: теоретичної та практичної (розрахунково-аналітичної). Теоретична частина КПЗ передбачає розкриття одного із комплексних теоретичних питань з даної дисципліни. Практична (розрахунково-аналітична) частина передбачає розрахунок комплексу практичних завдань із аналізу та оцінки поточної виробничо-господарської діяльності підприємства.

Варіанти КПЗ з дисципліни “Економіка підприємства”

1. Характеристика підприємства як первинної ланки виробничої сфери та юридичної особи.
2. Сутнісно-змістова характеристика ринкового середовища діяльності вітчизняних підприємств.
3. Інтеграція підприємств: економічний зміст та форми прояву.
4. Персонал підприємства, його склад, структура та проблеми оцінювання.
5. Узагальнення зарубіжного досвіду управління персоналом і визначення можливостей його використання на підприємствах України.
6. Фізичне спрацювання й техніко-економічне старіння основних фондів. Сучасні методи амортизації.
7. Оборотні засоби підприємства: суть, структура та проблема ефективного використання.
8. Значення нематеріальних ресурсів для сучасної системи господарювання і підвищення ефективності виробництва.
9. Збереження комерційної таємниці як чинник забезпечення належної економічної безпеки підприємства.
10. Оборотність оборотних засобів та її показники. Нормування оборотних засобів підприємства.
11. Сутнісна характеристика і структура інвестицій.
12. Склад та структура виробничих інвестицій. Методичні основи визначення ефективності виробничих інвестицій за умов ринкових взаємовідносин.
13. Особливості визначення ефективності капітальних вкладень на окремих стадіях інвестиційно-відтворювального циклу.
14. Суттєво-змістова характеристика і взаємодія різних видів інноваційних процесів.
15. Методичні підходи до визначення ефективності впровадження інновацій на промисловому підприємстві.
16. Перспективи застосування різних методів організації виробництва на підприємствах України.
17. Доцільність та ефективність різних форм організації ремонтно-технічного обслуговування на підприємствах.

18. Планування діяльності підприємства за умов ринкової економіки, система планів підприємства та характеристика основних методів планування.
19. Об'єктивна необхідність і проблеми стратегічного планування на підприємствах різних форм власності.
20. Обґрунтування маркетингової стратегії підприємства.
21. Загальний порядок і конкретна технологія складання виробничої програми підприємства за сучасних умов господарювання.
22. Проблеми створення та регулювання матеріальних запасів на підприємстві.
23. Якість продукції та система її показників.
24. Методи вимірювання та показники рівня продуктивності праці на підприємствах.
25. Мотивація трудової діяльності персоналу підприємства.
26. Об'єктивна необхідність застосування різних форм і систем оплати праці персоналу підприємств.
27. Практика державного й договірної регулювання рівнів заробітної плати окремих категорій персоналу підприємств України.
28. Види та практика застосування доплат і надбавок до заробітної плати окремих категорій персоналу. Сучасні проблеми преміювання персоналу.
29. Методи складання кошторису виробництва залежно від стадії планування та величини підприємства.
30. Методологія розрахунку собівартості продукції за умов ринкової економіки.
31. Методи ціноутворення в ринковій економіці.
32. Прибуток підприємства, його економічний зміст та основні показники. Чинники й резерви зростання прибутку суб'єктів господарювання.
33. Характеристика методологічних підходів до визначення фінансово-економічного стану підприємства.
34. Схема процесу забезпечення необхідного рівня економічної безпеки підприємства.
35. Сутнісно-змістова характеристика реструктуризації підприємств, основні форми й види реструктуризації.
36. Сутність санації (фінансового оздоровлення) суб'єктів господарювання.
37. Характеристика банкрутства підприємства, основні причини настання банкрутства підприємства.
38. Послідовні етапи порушення справи про банкрутство підприємства.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Тематика	Кількість годин
1	Характеристика підприємства як первинної ланки економіки.	3
2	Правові основи діяльності підприємства за умов ринкової економіки.	2
3	Сутнісно-змістова характеристика ринкового середовища діяльності вітчизняних підприємств.	2
4	Організаційно-правові форми підприємств, їх переваги та недоліки.	3
5	Формування системи управління персоналом підприємства.	2
6	Узагальнення зарубіжного досвіду управління персоналом і визначення можливостей його використання на підприємствах України.	2
7	Фізичне спрацювання й техніко-економічне старіння основних фондів. Сучасні методи амортизації.	3
8	Система показників для оцінки ефективності відтворення й використання основних фондів та проблеми її вдосконалення за умов ринку.	3
9	Значення нематеріальних ресурсів для сучасної системи господарювання і підвищення ефективності виробництва.	2
10	Характеристика та особливості використання окремих об'єктів промислової	3
11	власності.	
12	Збереження комерційної таємниці як чинник забезпечення економічної безпеки підприємства.	3

13	Особливості визначення ефективності капітальних вкладень на окремих стадіях інвестиційно-відтворювального циклу.	2
14	Суттєво-змістова характеристика і взаємодія різних інноваційних процесів.	3
15	Методичні підходи до визначення ефективності впровадження інновацій на підприємстві.	3
16	Перспективи застосування різних методів організації виробництва на підприємствах України.	3
17	Виробнича та соціальна інфраструктура підприємства.	2
18	Сучасні тенденції розвитку та проблеми функціонування інструментального господарства на підприємствах.	3
19	Тенденції розвитку об'єктів соціальної інфраструктури підприємства в ринкових умовах господарювання.	3
20	Об'єктивна необхідність і проблеми стратегічного планування на підприємствах різних форм власності.	3
21	Конкурентоспроможність продукції: сутнісна характеристика, оцінка, способи забезпечення.	2
22	Об'єктивна необхідність застосування різних форм і систем оплати праці персоналу підприємств.	3
23	Сучасні проблеми формування й застосування системи преміювання персоналу.	2
24	Методи складання кошторису виробництва залежно від стадії планування та величини підприємства.	2
25	Ціна як економічно-фінансовий важіль управління виробництвом.	3
26	Об'єктивність застосування різноманітних видів цін на продукцію.	2
27	Характеристика методологічних підходів до визначення фінансово-економічного стану підприємства.	3
28	Економічна безпека в системі діяльності фірми за ринкових умов господарювання, її цілі та функціональні елементи.	3
29	Сутнісна багатоаспектна характеристика банкрутства, система ознак та основних причин настання банкрутства підприємства.	3
30	Методи визначення ймовірності банкрутства підприємства.	3
	Процедура ліквідації (припинення діяльності) збанкрутілих підприємств.	2
	Разом	78

8. Тренінг з дисципліни

Організація і проведення тренінгу (4 год.)

Мета тренінгу з дисципліни “Економіка підприємства” – формування у студентів стратегічного управлінського мислення, цілісного бачення проблем організації та управління підприємством, розвиток навичок щодо розрахунку основних економічних показників, які характеризують діяльність підприємства. Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем “бакалавр”. Проведення тренінгу дозволяє:

- забезпечити практичне засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни “Економіка підприємства”;
- виробити у студентів навички проведення аналізу техніко-економічних показників діяльності підприємства;
- інтегрувати теоретичні знання й практичні навички студентів у єдиний комплекс і привести їх у відповідність з поточними потребами ринку праці.

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у студентському колективі, встановленні правил проведення тренінгового заняття (ділової гри) та умов підбиття підсумків. Ознайомлення студентів з роздатковим матеріалом: сценарієм ділової гри, бланками документів, таблицями і т.п.

3. **Практична частина** реалізується групою чи підгрупами студентів шляхом виконання завдань ділової гри чи проблемних питань тренінгового заняття.

4. **Підведення підсумків** відбувається шляхом обговорення результатів виконаних тренінгових завдань групами чи підгрупами студентів. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу

1. *Тема тренінгу:* Планування показників виробничої програми підприємства.
2. *Тема тренінгу:* Розрахунок ресурсного забезпечення виробничої програми.
3. *Тема тренінгу:* Розрахунок фінансово-економічних результатів діяльності підприємства та оцінка його фінансового стану.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Економіка підприємства” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об’єктах;
- ректорська контрольна робота;
- комплексний іспит;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Економіка підприємства” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для екзамену

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Опитування (тестування) під час заняття (теми 1-10 по 10 балів) = максимум 30 балів. 2. Письмова робота = 70 балів	1. Опитування (тестування) під час заняття (тема 11-17 по 5 балів) = максимум 50 балів. 2. Письмова (контрольна) робота = 50 балів.	1. Активність участі у тренінгу = 20 балів. 2. Підготовка КППЗ, на основі сформованих індивідуальних завдань = 50 балів. 3. Захист КППЗ = 30 балів.	1. Відповідь на два запитання, кожне з яких = 30 балів. 2. Розв’язання задачі = 40 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Електронний варіант конспекту лекцій	1-17
2	Завдання для виконання самостійної роботи	1-17
3	Індивідуальне завдання для самостійного виконання	1-17
4	Сабецька Т.І. Конспект лекцій з курсу “Економіка підприємства” для студентів денної та заочної форм навчання. Івано-Франківськ: ІФННІМ ТНЕУ, 2018. 166 с.	1-17
5	Методичні вказівки до виконання КППЗ з дисципліни “Економіка підприємства” для студентів денної форми навчання. Видавець Кушнір Г.М. – Івано-Франківськ, 2019. 36 с.	1-17
6	Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни “Економіка підприємства” для студентів денної та заочної форм навчання. Видавець Кушнір Г.М. – Івано-Франківськ, 2021. 56 с.	1-17
7	Методичні вказівки з дисципліни “Економіка підприємства” для студентів денної та заочної форм навчання. Видавець Кушнір Г.М. – Івано-Франківськ, 2023. 60 с.	1-17

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**Основні:**

1. Бойчик І. М. Економіка підприємства : Навч. посіб. К. : Знання, 2004. 580 с.
2. Височин І.В. Економіка підприємства торгівлі (у схемах та таблицях): навч. посіб. / [І.В. Височин, Н.М. Новікова, І.М. Вавдійчик]. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 427 с.
3. Власенко О.С. Економіка і фінанси підприємства: навч. посібник. Одеса: Астропринт, 2009. 200 с.
4. Гетьман О. О., Шаповал В.М. Економіка підприємства : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : ЦУЛ, 2010. 488с.
5. Економіка і фінанси підприємства : підручник / Х. І. Цвайг [та ін.] ; Львів: ЛДУВС, 2014. 698 с.
6. Економіка і фінанси підприємства : навч. посіб. / [Гурова К. Д. та ін.]. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2018. 792 с.
7. Економіка підприємства : навч. посіб. / [Н. М. Колпаченко та ін.]. Харків : Діса плюс, 2019. 277 с.
8. Економіка підприємства : навч. посіб. / [С.М. Рогач та ін.]. Київ : Компринт, 2018. 391 с.
9. Економіка підприємства : навч. посіб. / [Н. Б. Юрченко та ін.] Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. 375 с.

10. Економіка підприємства : навч. посіб. / [Л. Л. Лазебник та ін.]. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2018. 499 с.
11. Економіка підприємства : навч. посіб. / Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад." ; уклад.: Н. В. Романченко, Т. В. Кожемякіна, К. В. Пічик. Київ : НаУКМА, 2018. 302 с.
12. Економіка підприємства : підручник. За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Н. В. Якименко-Терещенко. Харків : Вид-во Іванченко І. С., 2018. 451 с.
13. Економіка підприємства : навч. посіб. / [Козик В. В. та ін.]. Львів : Простір-М, 2017. 405 с.
14. Економіка підприємства: навч. посіб. : практикум / [Я. С. Витвицький та ін.]. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. 306 с.
15. Економіка підприємства : навч. посіб. / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погрішук; Терноп. нац. екон. ун-т. К. : Центр учб. л-ри, 2010. 304 с.
16. Економіка підприємства : підручник / За заг. ред. Й. М. Петровича. [2-ге вид., виправл.]. Львів : „Магнолія 2006”, 2007. 580 с.
17. Карпенко Ю.В. Економіка підприємства: практикум : навч. посіб. / Ю. В. Карпенко, В. В. Бенях. Полтава : ПУЕТ, 2017. 412 с.
18. Коваль О.Т., Колупаєв Ю.Б., Пархоменко В.В. Економіка і фінанси підприємства: навч. посіб. Київ : Консультант, 2017. 256 с.
19. Михайлов С.І., Степасюк Л.М., Городенко С.В. Економіка підприємства : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : Компринт, 2018. 417 с.
20. Могилевська О.Ю., Уфимцева Т.М., Слободяник А.М. Економіка підприємства. Теорія і практика : навч. посіб. Київ : Вид-во КиМУ, 2017. 295 с.
21. Петрович Й. М., Прокопишин-Рашкевич Л.М. Економіка і фінанси підприємства : підручник. Львів : Магнолія 2006, 2014. 406 с.
22. Рогач С. М. Економіка підприємства (в схемах і таблицях) : навч. посіб. / С. М. Рогач, Н. М. Суліма, Т. А. Гуцул. Київ : Компринт, 2017. 509 с.
23. Суліма Н. М. Економіка і фінанси підприємства : [підручник] / Н. М. Суліма, Л. М. Степасюк, О. В. Величко. Київ : Компринт, 2015. 465 с.
24. Трегубов О.С. Економіка підприємства: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Вінниця : ТВОРИ, 2019. 228 с.

Додаткові:

25. Бланк И.А. Управление прибылью. К. : Ника-Центр, 2002.
26. Бланк И.А. Управление денежными потоками. К. : Ника-центр, Эльга, 2008.
27. Деєва Н.М., Олійник В.Я. Управління корпоративними фінансами: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Центр навч. літ., 2007. 200с.
28. Крупі П.В., Подвігіна В.І. Економіка підприємства: навч. посіб. К. :Ельга-Н; КНТ, 2007. 777 с.
29. Чаюн І.О., Бондар І.Ю. Планування виробничої програми та її ресурсне забезпечення. К.: КНТЕУ, 2006. 126 с.
30. Шершньова З.Є. Стратегія управління / З.Є. Шершньова. К.: КНЕУ, 2003.